

Pestunja.

Povest. — Spisal Julij Slapšák.

Sosedov Videk je kaj prijazen in ljubek otročiček. Vse ga ima rado. — Ni še oblekel prvih hlačk, nosi še krilce; no, saj še leta ni star, vendar pa že zna Bogca zahvaliti, križek narediti, seči v roko pa pobožkati in objemčkati svojo ljubo mamo. Tudi se mu ne zapleta več jeziček preveč, kadar odpre ustka, da kako „modro“ zine. O že žlobudra tako, da ga vsaj domači razumejo.

Tisto jutro, ko so se v vrhu košate jablane na vrtu srake zlegle, in sta se stara dva prav drla ob gnezdu, se je Videk precej zgodaj zbudil. Brž si je pomel oči in pogledal, če je že dan. In ko je videl, da že kuka zlato solnčece pri oknih v njegovo spalnico, je plosknil veselo z roki in zaklical na vsa usta: „Mama, vstančkat, saj je že dan!“ Toda kdaj so že vstali mama! Takrat je bil že zajtrk skuhan.

Ko so mama zaslišali Vidkov glas, kar precej so stekli v sobo. Malčkova ustka so še vedno klicala: „Mama, stančkat, saj je že dan!“ Ko so pa zagledale njegove oči ljubo mamico stati ob posteljici, je naglo skočil pokonci, zahvalil Bogca, naredil križek, podal mamici rokco, jih pobožkal in objemčkal, potlej pa zaklical: „Mama, ham!“ Mama so dobro vedeli, da je Videk lačen in bi rad že jedel; saj je šel snoči, kakor že večkrat, brez večerje spat. Toda prej so ga morali napraviti in molčkati z njim. Vzdignili so ga torej iz mehke, bele posteljice ter ga nesli v toplo kuhinjo. Tam so ga lepo umili in oblekli; nato sta pa molčkala oba, mama naprej, Videk pa za njimi, k Bogcu, Mariji in angelčku varihu. In ko se je to zgodilo, so posadili mati Vidka za nizko mizico. Oj, takrat pa je še tako lepo dišalo sladko mlečke v malčkovi skodelici, in dobri kruhek se je smejal z mize. Vidku so se kar sline pocedile, ko je zagledal kruhek in mlečke. Brž je odprl ustka in zaklical: „Mama, meka pupat! Mama, kluha ham!“ In mama, ki so mu že rezali kruhek, so rekli: „Porednežek ti mali, le brž križek naredi, saj vidiš, da ti že nesem mleka in kruha.“

Ko se je Videk že nazajtrkoval, so se zaslišali težki koraki po veži. Oče so bili, ki so utrujeni prihajali s polja. Navsezgodaj so že šli orat. Videk je vedel, da se vračajo oče; spoznal jih je po težki, trdi hoji. S prstkom kazaje proti vratom je klical mami veselo: „Ata, ata, ata!“ V tem hipu so se odprla vrata in res, oče so stopili v kuhinjo. Videk jim je molil obe roki v pozdrav. In ker bi se bil rad peljal z očetom na polje, jim je klical: „Ata, i, i! Ata, i, i, i, i!“ — „Oho, danes pa ne bo nič: i, i, i, i. Konjički so že trudni, prav nič ne bodo peljčkali našega Vidka,“ so omenjali mama. Videk pa je le gledal v očeta, jim molil še vedno obe roki v pozdrav ter klical kar naprej: „Ata, i, i! Ata, i, i, i, i!“ — Oče so sedli za mizo, se obrnili k Vidku in mu segli v roko kakor kakemu možakarju. Fantkova mala in mehka rokca je izginila v očetovi težki, trdi dlani ko peresce v travi. Potlej so pa z glavo zmigavali oče in govorili Vidku v dobro-



Pestunja.



dušnem smehu: „Hm, hm, Videk, ti bi se pa zmiraj rad i-i, i-i! Predrta reč, danes pa res ne bo nič, so čisto prav mama povedali: konjički se morajo odpočiti, prav nič se ne bo vozkal Videk naš. Ampak, Videk, ho-hoj, če se ti vse ne unese, kar Bog varuj, boš še zmeraj lahko dober voznik, ker se tako rad vozariš; o, in to tudi ni, da bi dejal, pod nič, naka! Še dobro se ti bo godilo, ha-ha!“

Videk je uvidel, da ga danes res ne bodo peljčkali oče na polje. Ni mu lo bilo prav, a kaj je hotel! Se je pa domislil na stričev dom in rekel: „Ata, tato h tic!“

„Lej ga no, komaj sem sedel, pa me že goniš v vas k stricu,“ so odgovorili nato oče, prijazno se smehljajoč. Vidku je bilo hudo pri srcu, da ne pojdeta v vas k stricu; pa je že moral potrpeti; proti očetovi volji se ne da nič storiti. No pa saj je imel ta dan še polna usta željâ, se mu bo že katera izpolnila, če ta ne, pa druga. No, glejte ga, se že oglašâ iznova. Zdaj pa prosi cukrčka, rekoč: „Ata, cukla!“

„Kaj, cukra hočeš? Ho, saj vendar nisem jaz štacuna, kjer se dobe vse take dobre reči!“

Videk se je obrisal z rokavom preko očes. Menda mu je zablestela solza v očesu. Pa kmalu je zopet odprl ustka in prosil: „Ata, peskat!“ — „Nagajivček, da mi ne daš miru! Kaj, jaz te naj pestujem?“ Zdajci je zajokal Videk in potlej je jokal in se kremžil kar naprej.

Oče so rekli tedaj: „Prezgodaj si vstančkal, kaj ne, Videk, so pa vsi križi doli. Kje pa je pestunja? Jerica, ho-hoj!“

Jerica, ki je trebila zunaj solato, je pritekla naglo v kuhinjo, vzela Vidka, ki se je že najedel dosita, v naročje in hitela z njim na vrt. Pa predno ga je odnesla, so naročili mama, rekoč: „Le vzemi Vidka in pojdi z njim na vrt in ga zamoti. Pokliči mu muciko; ujemî zajčka in mu ga daj v naročje; trgaj mu cvetice, vozi ga v vozičku, daj mu palico v roko, da bo poganjal: pa se bo umiril, obtihnil in razveselil.“ — Zdaj je podal Videk mami in atku roko ter rekel bolj počasi in zamolklo, še vedno je vekcal po malem: „Dijo!“ — „Adijo, adijo! Le priden bodi in nikar več ne jokaj!“ sta mu prigovarjala oče in mati. In je res obtihnil in potlej so se zaprla vrata za njim in Jerico.

Pestunja Jerica je bila sirotka. Nobenega ni imela, ki bi ji bil služil kruhka: očeta in mater že krije prezgodnji grob; zato ga je morala služiti pa sama. Zapustila je rojstno hišico in šla v službo. To je dobro, da je prišla v pošteno in dobro hišo! Tam je služila za pestunjo. Njeni oskrbi jebil izročen mali Videk. Pestovala ga je rada in varovala skrbno kot punčico v očesu.

Videk je bil v dobrih rokah sirotke Jerice vedno dobre volje; na ustnicah in licih mu je igral smeh, oči pa so žarele veselja. Kadar pa se je pokazal oblaček na njegovem čelu, je pa naglo hitela Jerica z njim k zajčkom, na vrt, v polje ali gozd, in mali možakar se je kmalu pomiril in zopet dobrodušno in veselo gledal v svet.

Tudi danes se je zbral, kakor smo že slišali, oblaček na Vidkovem čelu, o, cela nevihta: Iz očesec mu je bliskalo, ne prehudo, tako-le nalahko,

kakor v daljni daljavi, iz ustec je grmelo in bobnelo polno žalostnih vzdihov; in po licih je kapal, o, kar lil je dežek, svetle solzice. Kako ne: Dobri atek ga niso marali to pot ne i-i-i-i, ne pestkati, ne iti z njim tato k ticu, ne mu dati cukla, ovbe, ovbe! No, pa preveč posla ni imela Jerica, da je Vidka udobrovoljila. Eh, v sirotkinih rokah je bil še vedno kmalu utolažen. In tudi danes, komaj so se zaprla za njima kuhinjska vrata, že ni bilo nobene solze več v Vidkovih očeh.

Hitela je torej Jerica z Vidkom na vrt, kakor so bili mama ukazali. Toda gosta rosa je še krila travo. V roso pa ni smel Videk stopiti: črevljčke bi zrosil in zmočil krilce. Zato sta se vrnila in šla v hlev. Tam so skakali in cvilili zajčki. Videk jih je lovil, pa ni mogel dobiti nobenega; kadar se je sklonil, da bi bil katerega zagrabil, pa se je zajček spel in poskočil ter pokazal Vidku tačke in repek. Je pa Jerica ujela zajčka, tistega malega z rdečimi očmi. Videk se mu je na vso moč smejal, ga gledil, mu navijal brke ter ga vlekel nalahko za dolga uhlja. Pa zajček je bil take ljubeznivosti kmalu do grla sit. Naenkrat je poskočil ter stekel in se skrnil pod žleb v hlevu. Jerica je ujela zdaj drugega, ga nesla vun na trato in ga spustila. Zajček se je pasel v travi. Tako čudno je momljal in tako šegavo je migal z gobčkom, da je poskakoval Videk kar od tal nekaj časa od samega veselja. Pa kakor da bi se bil nekaj važnega domislil — kar naenkrat se je obrnil Videk in stekel ves vesel kar sam v hišo. Menda je hotel povedati očetu in materi o ljubi živalci. In iz hiše ga ni bilo potem do popoldne. Popoldne ga je pa nesla Jerica na vrt. Posadila ga je na trato. Tam se je dobro četrt ure prekucoval, potlej pa kar stekel naprej na travnik in sedel v travo, kjer je bilo največ cvetja. Tam je trgjal cvetice. Natrgal jih je, kolikor jih je le mogel doseči. Zdele so se mu tako lepe, da bi bil najrajši kar vse potrgal. Klical je venomer: „Epe, epe, epe!“ To je: Lepe so, lepe, prav lepe te cvetice. — Na travniku je zagledal pisanega metuljčka. Skočil je za njim, da bi ga bil ujel; a ko je pritekkel do cvetke, na kateri je sedel, pa je zamahnil „epi tiček“ s krili, zaplapolal in odrčal dalje. Videk je kar vriskal, tako je bil vesel. Tekal je za metuljčki, ki jih je bilo naenkrat vse polno. Ko pa se je naveličal tekati in mu je bilo že prav vroče, ga je vzela Jerica v naročje, in potem sta šla v gozd. Na solnčnem gozdnem parobku so rastle jagode; kar vse rdeče jih je bilo, in tako prijeten vonj je prihajal od njih, da je Videk kar zazijal in globoko zavzdihnil. „O-o-o-o!“ je klical nato začudeno ter poskočil v naročju, da bi bil kmalu padel na tla. Jerica ga je posadila zdaj med jagode. To jih je nabiral in zobal! Naenkrat je bil ves rdeč okoli ust. — V gozdu sta videla veverko. Tam v gošči je zapel kos. Preko pota se je prekucnil zajec, potlej je pa tekkel dalje skokoma, da se je videlo, kakor da bi bil metal gozdni duh debeto žogo po planji. Senica je takrat zagledala tolsto bubo; brž jo je zgrabila s kljunom ter odletela z njo k mladim; tam pa je zacvrčala: „Čika, čika, čik, čik!“ V hipu so vsi mladički v gnezdu odprli kljunčke, in tisti kebček v sredi, ki je tako široko zazijal, je dobil „čik“. In ta predrta penica je prav takrat zapela tam na parobku: „Žr, žr! Žr! žr!“ Videk se je

smejal, da bi bil kmalu počil. — Za nekaj časa sta šla z Jerico gobe brat. Pa je videl Videk preje gobo ko Jerica; škoda, da največkrat le kakšno mušnico. Pobral jo je, ko še ni poznal pravih gob, a jo je zopet vrgel proč, ko mu je povedala Jerica, da je strupena. Pa vesel je bil Videk vseeno, da je kar vriskal od veselja. — Na visoki bukvi v gozdu je vpil sokol: „kri-kri! kri-kri!“ — Videk je prav rad sedel pri drevesu. Šel je torej in se naslonil na bukev. Pa je že nerodno stopil, da se mu je izpodrsnilo in je padel, ojej, padel tako močno, da se mu je kar pokazala kri na čelu. Na vso moč je zajokal. Jerica je preplašeno priskočila. Ko je zagledala kri, ni prav nič pomišljala, kar odtrgala je od svojega rokava belo plateno cunjico, jo zmočila v mrzli vodici ter obvezala Vidku ranico. Videk ni več vokal, pač pa je pokazal s prstkom proti domači hiši in vzkliknil nekolikokrat: „Mu, mu!“ Vzela ga je torej Jerica v naročje in nesla proti domu. Zelo jo je skrbelo, kaj bo. Oj, da bi vsaj ranice ne bilo! (Konec prih.)



Med mladimi zajčarji.

Spisal Ivan Kranjskogorski.

(Dalje.)

Tine je hotel svoj sklep tudi takoj izvršiti, da se iznebi strahu in tesnobe v duši. Najprvo mora poiskati onega zajčka, ki ga je pustil pod grmom trdno zvezanega v rdeče oblačilce, da ga ponese Drejčku.

Napoti se h grmu, postane mu lažje pri srcu, dasiravno se še ves trese ter se mu zdi glava težka in omotna.

Zajčku pa, ki je ležal pod grmom trdno zavezan v rdeče oblačilce, ni bila po volji ta tesnoba. Takoj, ko je Tine odšel, se je začel pregibati in stegovati, da bi se oprustil neljube ječe. Stegoval se je in stegoval, pa ni šlo. Prekopical se je z oblačilcem vred in se zvaljal izpod grma. Ko vse ni nič pomagalo, je začel gristi — in pregrizel je oblačilce toliko, da je lahko pomolil prednje noge vun. Sedaj je za silo skakal, videl pa še ni nič, ker je imel glavo še ogrnjeno z rdečim prtom. Zaletaval se je ob grmovje in šture, da ga je vse sčemelo. Slednjič pa se mu je posrečilo pregristi oblačilce in pomoliti tudi glavo na prosto. Rešen je bil vsaj najhujše stiske.

V tem pa se je ulila ploha in zajčka vsega premočila. Skakal je le z največjo težavo s polja domov in se je skrtil ob grmovju v malo votlino lepe bele skale, ki je stala kraj polja. Oblačilce je bilo premočeno in se je